

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Επιστημών Αγωγής		
ΤΜΗΜΑ	Παιδαγωγικό Δημοτικής Εκπαίδευσης		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	8Y2	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	8ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Πρακτική Άσκηση II		
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	9	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	15
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>Υποβάθρου, Γενικών Γνώσεων, Επιστημονικής Περιοχής, Ανάπτυξης Δεξιοτήτων</i>	Ανάπτυξης δεξιοτήτων		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Νεοελληνική Γλώσσα: περιγραφή και ανάλυση (Κωδικός: 2Y7) 2. Διδακτική Μεθοδολογία Ι – Μικροδιδασκαλίες (Κωδικός: 4Y1) 3. Διδακτική των Μαθηματικών (Κωδικός: 5Y5) 4. Πρακτική Άσκηση Ι (Κωδικός: 7Y6) 		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Όχι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.duth.gr/courses/ALEX03182/		

2. ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Ο προσδιορισμός των προσδοκώμενων μαθησιακών αποτελεσμάτων, καθώς και η διαμόρφωση του συνολικού προγράμματος πρακτικής άσκησης (καθορισμός στόχων, επιλογή περιεχομένων, μεθόδων και μέσων) στηρίζεται:

- στην αποστολή του Παιδαγωγικού Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης, όπως αυτή ορίζεται στο άρθρο 2 του Π.Δ. 320/1983 «για την οργάνωση και λειτουργία των παιδαγωγικών τμημάτων των Α.Ε.Ι.», καθώς και στην αποστολή ενός πανεπιστημιακού τμήματος/σχολής σύμφωνα με το άρθρο 4 του Ν. 4009/2011, να παράγει και να μεταδίδει τη γνώση με την έρευνα και τη διδασκαλία αλλά και να προετοιμάζει τους φοιτητές για την εφαρμογή της γνώσης στο επαγγελματικό πεδίο,
- στον γενικότερο προσανατολισμό της εκπαίδευσης του μελλοντικού εκπαιδευτικού προς την κατεύθυνση του στοχαζόμενου εκπαιδευτικού,
- στην παραδοχή ότι βασική λειτουργία της πρακτικής άσκησης στο πλαίσιο της πανεπιστημιακής εκπαίδευσης των φοιτητών-μελλοντικών εκπαιδευτικών είναι η σύνδεση της θεωρητικής επιστημονικής κατάρτισής τους με την εκπαιδευτική πράξη και
- στην παραδοχή ότι ο φοιτητής, μέσω της σύνδεσης της θεωρητικής γνώσης με την εμπειρία από την πράξη, του αναστοχασμού και της αλληλεπίδρασης με συμφοιτητές και υπεύθυνο διδακτικό προσωπικό που εμπλέκεται στην πρακτική άσκηση, συνειδητοποιεί, τροποποιεί, διευρύνει και συστηματοποιεί διαρκώς την προσωπική παιδαγωγική του θεωρία, με βάση την οποία θα διαμορφώνει στο μέλλον υπεύθυνα και αποτελεσματικά και θα αξιολογεί με κριτική και αυτοκριτική διάθεση την παιδαγωγική-διδακτική του πράξη.

Με βάση τις παραπάνω παραδοχές η πρακτική άσκηση στο σχολείο (παρακολουθήσεις και διδασκαλίες) συνδυάζεται πάντα με θεωρητικά μαθήματα στην σχολή, με σκοπό αφενός την προετοιμασία των φοιτητών/ριών για την άσκηση στο σχολείο και την ενεργοποίηση των θεωρητικών γνώσεων που έχουν αποκομίσει από την συμμετοχή τους στα υπόλοιπα μαθήματα του προγράμματος σπουδών, και αφετέρου την επεξεργασία των εμπειριών από την πράξη και τον αναστοχασμό.

A. Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα

Το πρόγραμμα της πρακτικής άσκησης (Πρακτική Άσκηση I και II), φέρνοντας τον φοιτητή / την φοιτήτρια σε άμεση επαφή με την σχολική πραγματικότητα και παρέχοντας εμπειρίες από την εκπαιδευτική πράξη, επιδιώκει:

- την εξοικείωση με τον μελλοντικό επαγγελματικό χώρο και τις απαιτήσεις του εκπαιδευτικού έργου,
- την ανάπτυξη ικανοτήτων κατανόησης, ερμηνείας και κριτικής ανάλυσης της διδακτικής πράξης,
- την βαθμιαία εισαγωγή στην άσκηση των βασικών τομέων της καθημερινής επαγγελματικής δραστηριότητας: τον σχεδιασμό, την διεξαγωγή και την αξιολόγηση του παιδαγωγικού-διδακτικού έργου,
- την ανάπτυξη ερευνητικής, κριτικής και υπεύθυνης παιδαγωγικής στάσης,
- την διαμόρφωση επαγγελματικής συνείδησης και ταυτότητας ως στοχαζόμενου εκπαιδευτικού.

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος «Πρακτική Άσκηση II», αξιοποιώντας γνώσεις και εμπειρίες και από την συμμετοχή του/της στην «Πρακτική Άσκηση I», ο φοιτητής / η φοιτήτρια θα πρέπει να είναι σε θέση:

- Να κατανοεί πληρέστερα και βαθύτερα την πολυπλοκότητα του έργου του εκπαιδευτικού και να συνειδητοποιεί τους περιορισμούς αλλά και τις δυνατότητες του ρόλου του.
- Να λαμβάνει υπόψη κατά τον σχεδιασμό και την διεξαγωγή της διδασκαλίας τις ατομικές και τις κοινωνικοπολιτισμικές προϋποθέσεις μάθησης των μαθητών (επίπεδο ανάπτυξης, ανάγκες συναισθηματικές, κοινωνικές και γνωστικές, στυλ και ρυθμός μάθησης, ενδιαφέροντα και προτιμήσεις, κοινωνικο-πολιτισμική σύνθεση και δυναμική της τάξης κτλ.).
- Να διατυπώνει με σαφήνεια, κατά τον σχεδιασμό της διδασκαλίας, τους στόχους και τα προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα.
- Να αξιοποιεί προϋπάρχουσες γνώσεις και εμπειρίες των μαθητών σχετικές με το διδακτικό αντικείμενο.
- Να οργανώνει την διδακτική-μαθησιακή διαδικασία, επιλέγοντας κατάλληλες μεθόδους, δραστηριότητες, μέσα και υλικά, ώστε να προάγονται η διερευνητική, η αυτενεργός και η συνεργατική μάθηση και η κριτική και δημιουργική σκέψη.
- Να καθορίζει κριτήρια και να επιλέγει διαδικασίες αξιολόγησης της μάθησης, προάγοντας και την αυτο- και ετεροαξιολόγηση των μαθητών.
- Να αξιοποιεί τις γνώσεις του/της για την κατάλληλη οργάνωση του χώρου της σχολικής τάξης ως περιβάλλοντος μάθησης.
- Να αξιοποιεί τις γνώσεις του/της για την οργάνωση των διαπροσωπικών σχέσεων στην σχολική τάξη και την δημιουργία ενός ευνοϊκού για μάθηση ψυχο-κοινωνικού κλίματος της τάξης.
- Να εφαρμόζει τεχνικές πρόκλησης και διατήρησης του ενδιαφέροντος των μαθητών για το διδακτικό αντικείμενο.
- Να εφαρμόζει τεχνικές πρόληψης και αρχές παιδαγωγικής αντιμετώπισης προβλημάτων συμπεριφοράς.
- Να διαχειρίζεται με παιδαγωγικό τρόπο την διαφορετικότητα και την πολυπολιτισμικότητα στην σχολική τάξη.
- Να αξιολογεί και να ανατροφοδοτεί τους μαθητές.
- Να αναστοχάζεται τις συνέπειες των επιλογών και των πρακτικών του/της για την μάθηση και την ανάπτυξη των μαθητών.
- Να διερευνά συγκεκριμένα προβλήματα της διδακτικής-παιδαγωγικής πράξης με μεθοδικότητα, μελετώντας σχετική βιβλιογραφία και συνδέοντας την εμπειρία από την σχολική τάξη με την θεωρία και την έρευνα, και να παρουσιάζει με συστηματικό τρόπο και σαφήνεια, γραπτώς ή/και προφορικά, τα αποτελέσματα της έρευνάς του/της.

B. Γενικές Ικανότητες (σύμφωνα με το Παράρτημα Διπλώματος)

- Κατανόηση, σύγκριση και αξιολόγηση επιστημονικών δεδομένων που συνδέονται με τις συνιστώσες της εκπαίδευσης παιδιών ηλικίας 6 – 12 ετών
- Κατανόηση, ανάλυση, αξιολόγηση και διαχείριση με κριτικό τρόπο των πολλαπλών παραγόντων που διαμορφώνουν την εκπαιδευτική πραγματικότητα
- Επιλογή και εφαρμογή μεθόδων και εκπαιδευτικών πρακτικών, με στόχο την γνωστική, συναισθηματική, κοινωνική και πολιτιστική ανάπτυξη των μαθητών
- Σχεδιασμός, εφαρμογή και αξιολόγηση καινοτόμων εκπαιδευτικών προγραμμάτων σε τυπικά και άτυπα εκπαιδευτικά περιβάλλοντα
- Ανάπτυξη παιδαγωγικής δραστηριότητας σε εθνικό και διεθνές επίπεδο που είναι συμβατή με τα σύγχρονα δεδομένα των θετικών, κοινωνικών και ανθρωπιστικών επιστημών και, ειδικότερα, της εκπαίδευσης και, επιπλέον, αξιοποιεί με κατάλληλο τρόπο τα σύγχρονα τεχνολογικά μέσα
- Επίγνωση των καθοριστικών χαρακτηριστικών της επαγγελματικής ταυτότητας του εκπαιδευτικού και ανάπτυξή τους μέσα από διαδικασίες κριτικής διερεύνησης και αναστοχασμού της διδακτικής πράξης

3. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Κεντρικός άξονας του περιεχομένου της Πρακτικής Άσκησης II είναι ο σχεδιασμός, η διεξαγωγή, η ανάλυση και η αξιολόγηση της διδασκαλίας. Στην πρώτη φάση του προγράμματος ο φοιτητής σχεδιάζει, πραγματοποιεί και αναλύει ωριαίες διδασκαλίες, ενώ στη δεύτερη φάση διδάσκει καθημερινά τα μαθήματα του ημερήσιου προγράμματος μιας τάξης, εκτός αυτών που διδάσκονται από εκπαιδευτικό ειδικότητας. Οι φοιτητές, στο πλαίσιο της προετοιμασίας της διδακτικής άσκησης, υποστηρίζονται με διαλέξεις και εργαστήρια που αποσκοπούν στην ενεργοποίηση και την αξιοποίηση θεωρητικών γνώσεων που έχουν αποκομίσει από μαθήματα παιδαγωγικής και διδακτικής κατάρτισης, τόσο κατά τον σχεδιασμό όσο και κατά την διεξαγωγή και την ανάλυση των διδασκαλιών. Οι διαλέξεις και τα εργαστήρια αφορούν θέματα διαχείρισης της τάξης και διδασκαλίας των επιμέρους γνωστικών αντικειμένων του δημοτικού σχολείου, όπως:

- Διαχείριση προβλημάτων συμπεριφοράς στην σχολική τάξη
- Διαχείριση της πολιτισμικής ετερότητας στην σχολική τάξη
- Διδασκαλία των Μαθηματικών: *Μαθηματική δραστηριότητα ως κεντρικός προσανατολισμός της διδακτικής πράξης. Σχεδιασμός διδασκαλίας Μαθηματικών με βάση τα νέα πιλοτικά προγράμματα σπουδών.*
- Διδασκαλία των Φυσικών Επιστημών: *Διδασκαλία θεμάτων Χημείας στο μάθημα των Φυσικών*
- Διδασκαλία της Μελέτης του Περιβάλλοντος: *Σκοπός, περιεχόμενα, μεθοδολογία*
- Διδασκαλία της Γλώσσας: *Η διδασκαλία του λεξιλογίου στο γλωσσικό μάθημα*
- Φιλαναγνωσία
- Διδασκαλία της Ιστορίας: *Εφαρμογή των ιστορικών μεθόδων στην διδασκαλία της Ιστορίας*
- Η διδασκαλία των Εικαστικών στο δημοτικό σχολείο
- Αξιοποίηση θεατρικών τεχνικών στην διδακτική-μαθησιακή διαδικασία
- Σχεδιασμός, υλοποίηση και αξιολόγηση σχεδίων δράσης (project) στο πλαίσιο της Ευέλικτης Ζώνης

Στο πρόγραμμα της Πρακτικής Άσκησης II προβλέπονται επίσης και συναντήσεις των φοιτητών με το υπεύθυνο διδακτικό προσωπικό, με σκοπό την ανάλυση και την αξιολόγηση των φοιτητικών διδασκαλιών και την ανατροφοδότηση.

4. ΜΕΘΟΔΟΙ ΜΑΘΗΣΗΣ & ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Δια ζώσης, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κλπ.</i>	Δια ζώσης
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση,</i>	Παρουσιάσεις power point. Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας (ανάρτηση υλικού) και επικοινωνία μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class .

στην Επικοινωνία με τους φοιτητές		Ηλεκτρονικό ταχυδρομείο.		
<p>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ</p> <p>Περιγράφονται αναλυτικά οι διδακτικές προσεγγίσεις/δραστηριότητες που κυριάρχα ακολουθούνται (εκθετικές/μονολογικές, διαλογικές, διερευνητικές, κ.ά.):</p> <p>Διαλέξεις, Σεμινάρια, Φροντιστήριο, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Καλλιτ. δημιουργία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας/εργασιών, κλπ.</p> <p>Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα, καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης, ώστε ο συνολικός φόρτος εργασίας σε επίπεδο εξαμήνου να αντιστοιχεί στα standards του ECTS (βλέπε και Παράρτημα Γ στο συνημμένο αρχείο της ΑΔΙΠ «Πρόταση Ακαδημαϊκής Πιστοποίησης Προγράμματος Σπουδών»).</p>	<p>Δραστηριότητα</p>	<p>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου (σύνολο ωρών)</p>		
	Διαλέξεις προετοιμασίας πρακτικής άσκησης (σε συνδυασμό με συζήτηση)	15 – 20		
	Εργαστήρια προετοιμασίας διδασκαλιών	20		
	Αυτοτελής μελέτη για την προετοιμασία των διδασκαλιών: μελέτη Αναλυτικού Προγράμματος Σπουδών, μελέτη διδακτικού υλικού, μελέτη σχετικής βιβλιογραφίας	60 – 70		
	Πρακτική άσκηση στο σχολείο: α) παρακολούθηση διδασκαλίας β) πραγματοποίηση διδασκαλιών (ωριαίων και εβδομαδιαίων)	10 30 – 40		
	Εκπόνηση γραπτών σχεδίων μαθήματος και φύλλων ανάλυσης-αξιολόγησης διδασκαλίας	30		
	Συζήτηση εμπειριών, προβλημάτων, ερωτημάτων από τον σχεδιασμό και την διεξαγωγή των διδασκαλιών	10		
	Συγγραφή τελικής ατομικής εργασίας (Εκθεση Πρακτικής Άσκησης)	30 – 40		
		Σύνολο ωρών φόρτου εργασίας (25-30 ώρες ανά πιστωτική μονάδα)	205 – 240	

5. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΜΟΡΦΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ Αρχική, Διαμορφωτική, Τελική	Διαμορφωτική και τελική
<p>ΜΕΘΟΔΟΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ</p> <p>Περιγραφή της διαδικασίας / του τρόπου αξιολόγησης</p> <p><i>Γραπτή εξέταση (ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής, σύντομης απάντησης, ανάπτυξης, επίλυση ασκήσεων/προβλημάτων), Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, κτλ.</i></p> <p>Σε κάθε περίπτωση αναφέρεται αν πρόκειται για ατομική ή ομαδική εργασία και η 'βαρύτητα' κάθε συνιστώσας της αξιολόγησης στον τελικό βαθμό (π.χ. ομαδική εργασία – 25%).</p> <p>Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και πού είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</p>	<p>α) Διαμορφωτική αξιολόγηση</p> <p>- Αξιολόγηση γραπτών σχεδίων μαθήματος και φύλλων ανάλυσης διδασκαλίας και ανατροφοδότηση των φοιτητών/ριών.</p> <p>- Παρακολούθηση των φοιτητών/ριών κατά τη διάρκεια των διδασκαλιών τους από το υπεύθυνο διδακτικό προσωπικό και ανατροφοδότησή τους.</p> <p>β) Τελική αξιολόγηση</p> <p>Η τελική αξιολόγηση πραγματοποιείται με βάση:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. τα γραπτά σχέδια μαθήματος (ατομικές εργασίες), 30% 2. τα γραπτά φύλλα ανάλυσης διδασκαλίας (ατομικές εργασίες), 15% 3. το φύλλο παρατήρησης και αξιολόγησης διδασκαλίας του φοιτητή από τον επόπτη, 30% 4. την τελική έκθεση πρακτικής άσκησης (ατομική γραπτή εργασία), 20% 5. την ενεργό συμμετοχή στα μαθήματα στη σχολή, 5% <p>Τα κριτήρια αξιολόγησης της διδασκαλίας του φοιτητή περιγράφονται αναλυτικά στο ειδικό «φύλλο παρατήρησης και αξιολόγησης».</p> <p>Κριτήρια αξιολόγησης των γραπτών εργασιών αποτελούν: η πληρότητα του περιεχομένου, η σαφήνεια του λόγου, η συστηματικότητα στην ανάπτυξη της σκέψης / επιχειρηματολογίας, η τεκμηρίωση των απόψεων, η ευρηματικότητα</p>

και πρωτοτυπία, η ορθή χρήση της βιβλιογραφίας, η γλωσσική ορθότητα (ορθογραφία, στίξη, σύνταξη).

Ο τρόπος και τα κριτήρια αξιολόγησης των φοιτητών/ριών παρουσιάζονται λεπτομερώς στο πρώτο μάθημα του εξαμήνου.

6. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Προτεινόμενα διδακτικά συγγράμματα:

- Altrichter, H., Posch, P., & Somekh, B. (2001). *Οι εκπαιδευτικοί ερευνούν το έργο τους: Μια εισαγωγή στις μεθόδους της έρευνας δράσης*. Μτφρ. Μ. Δεληγιάννη. Αθήνα: Μεταίχμιο. (Κωδικός βιβλίου στον Εύδοξο: 24221)
- Goethals, M.S., Howard, R.A., & Sanders, M.M. (2013). *Ο αρχάριος εκπαιδευτικός ενώπιον της διδασκαλίας: Μια δοκιμή προσέγγισης στην αναστοχαστική διδακτική πράξη*. Επιμ. Γ. Σπανός, Μτφρ. Α. Αργυροπούλου & Ρ. Ευριπίδου. Αθήνα: Εκδόσεις DaVinci. (Κωδικός βιβλίου στον Εύδοξο: 22767861)
- Ματσαγγούρας, Η. (2008). *Ομαδοσυνεργατική διδασκαλία και μάθηση*. Αθήνα: Γρηγόρης. (Κωδικός βιβλίου στον Εύδοξο: 22500)
- Παντελιάδου, Σ., & Φιλιππάτου, Δ. (Επιμ.) (2013). *Διαφοροποιημένη διδασκαλία. Θεωρητικές προσεγγίσεις και εκπαιδευτικές πρακτικές*. Αθήνα: Πεδίο. (Κωδικός Βιβλίου στον Εύδοξο: 22703657)

Πρόσθετη προτεινόμενη βιβλιογραφία:

- Αναγνωστοπούλου, Μ. (2005). Οι διαπροσωπικές σχέσεις εκπαιδευτικού – μαθητών στη σχολική τάξη: Μια θεωρητική και εμπειρική προσέγγιση. Θεσσαλονίκη: Αφοί Κυριακίδη.
- Βρεττός, Γ. (2003). *Μη λεκτική συμπεριφορά εκπαιδευτικού – μαθητή*. Αθήνα: Ατραπός.
- Γερμανός, Δ. (2002). *Οι τοίχοι της γνώσης: Σχολικός χώρος και εκπαίδευση*. Αθήνα: Gutenberg.
- Carr, W., & Kemmis, St. (2002). *Για μια κριτική εκπαιδευτική θεωρία: Εκπαίδευση, γνώση και έρευνα δράσης*. Μτφρ. Α. Λαμπράκη-Παγανού, Ε. Μηλίγκου & Κ. Ροδιάδου-Αλμπάνη. Αθήνα: Κώδικας.
- Day, Ch. (2003). *Η εξέλιξη των εκπαιδευτικών: Οι προκλήσεις της δια βίου μάθησης*. Μτφρ. Α. Βλαχάκη. Αθήνα: Τυπωθήτω – Γ. Δαρδανός.
- Elliott, S.N., Kratochwill, Th.R., Littlefield Cook, J., & Travers, J.F. (2008). *Εκπαιδευτική Ψυχολογία: Αποτελεσματική διδασκαλία, αποτελεσματική μάθηση*. Επιμ. Α. Λεονταρή & Ε. Συγκολλίτου, Μτφρ. Μ. Σόλμαν & Φ. Καλύβα. Αθήνα: Gutenberg.
- Ζαφειροπούλου, Μ., & Καλαντζή-Αζίζι, Α. (Επιμ.). (2011). *Προσαρμογή στο σχολείο: Πρόληψη και αντιμετώπιση δυσκολιών*. Αθήνα: Πεδίο.
- Jacobsen, D.A., Eggen, P., & Kauchak, D. (2009). *Μέθοδοι διδασκαλίας: Ενίσχυση της μάθησης των παιδιών από το νηπιαγωγείο έως το λύκειο*. Επιμ. Μ. Σακελλαρίου & Μ. Κόνσολας, Μτφρ. Ρ. Λαμπρέλλη. Αθήνα: Ατραπός.
- Jouse, B., Weil, M., & Callhoun, E. (2009). *Διδακτική Μεθοδολογία. Διδακτικά μοντέλα*. Επιμ. Κ. Κασμάτη, Μτφρ. Ν. Καβουράκου. Αθήνα: Ίων.
- Καλαϊτζοπούλου, Μ. (2001). *Ο εκπαιδευτικός ως στοχαζόμενος επαγγελματίας*. Αθήνα: Τυπωθήτω – Γ. Δαρδανός.
- Κακανά, Δ.Μ. (2008). Η ομαδοσυνεργατική διδασκαλία και μάθηση: Θεωρητικές προσεγγίσεις και εκπαιδευτικές προοπτικές. Θεσσαλονίκη: Αφοί Κυριακίδη.
- Κασσωτάκης, Μ., & Φλουρής, Γ. (2006). *Μάθηση και διδασκαλία, τόμος Β': Θεωρία, πράξη και αξιολόγηση της διδασκαλίας*. Αθήνα: Αυτοέκδοση.
- Καψάλης, Α. (2009). *Παιδαγωγική Ψυχολογία*. Θεσσαλονίκη: Αφοί Κυριακίδη.
- Κοσσυβάκη, Φ. (2002). *Κριτική επικοινωνιακή διδασκαλία: Κριτική προσέγγιση της διδακτικής πράξης*. Αθήνα: Gutenberg.
- Κοσσυβάκη, Φ. (2006). *Εναλλακτική Διδακτική: Προτάσεις για μετάβαση από τη Διδακτική του Αντικειμένου στη Διδακτική του Ενεργού Υποκειμένου*. Αθήνα: Gutenberg.
- Κούρτη, Ε. (2007). *Η μη λεκτική επικοινωνία στο σχολείο*. Σειρά "Κλειδιά και αντικλειδιά", Πρόγραμμα Εκπαίδευσης Μουσουλμανοπαίδων. Αθήνα: ΥΠΕΠΘ, Πανεπιστήμιο Αθηνών.
- Κουτσελίνη, Μ., & Θεοφίλης, Χ. (2007). *Διερεύνηση και συνεργασία: Για μια αποτελεσματική διδασκαλία*. Αθήνα: Γρηγόρης.
- Ματσαγγούρας, Η. (2007). *Στρατηγικές διδασκαλίας: Η κριτική σκέψη στη διδακτική πράξη*. Αθήνα: Gutenberg.
- Ματσαγγούρας, Η. (2008). *Ομαδοσυνεργατική διδασκαλία και μάθηση*. Αθήνα: Γρηγόρης.
- Μαυρογιώργος, Γ. (1986). Σχολικός χώρος και αυταρχική εκπαίδευση. Στο Α. Γκότοβος, Γ. Μαυρογιώργος, & Π. Παπακωνσταντίνου, *Κριτική Παιδαγωγική και εκπαιδευτική πράξη*. Αθήνα: Σύγχρονη Εκπαίδευση.
- Μαυροσκούφης, Δ. (2008). *Διδακτική μεθοδολογία και ανάπτυξη της κριτικής σκέψης*. Θεσσαλονίκη: Αφοί Κυριακίδη.
- Μπερερής, Π., & Τρούκη, Ε. (2009). *Λόγος και επικοινωνία στην εκπαιδευτική πράξη: Ρητά και άρητα μηνύματα κατά τη διαμόρφωση του επικοινωνιακού κλίματος στη σχολική τάξη*. Αθήνα: Καστανιώτης.

- Μπίκος, Κ. (2011). *Κοινωνικές σχέσεις και αλληλεπίδραση στη σχολική τάξη*. Θεσσαλονίκη: Ζυγός.
- Ξωχέλλης, Π. (2006). *Ο εκπαιδευτικός στον σύγχρονο κόσμο: Ο ρόλος και το επαγγελματικό του προφίλ σήμερα, η εκπαίδευση και η αποτίμηση του έργου του*. Αθήνα: Τυπωθήτω Γ. Δαρδανός.
- Πηγάκη, Π. (2004). *Προετοιμασία, σχεδιασμός και αξιολόγηση της διδασκαλίας. Διδακτική μεθοδολογία*. Αθήνα: Γρηγόρης.
- Schunk, D.H., Pintrich, P.R., Meece, J. (2010). *Τα κίνητρα στην εκπαίδευση*. Επιμ. Ν. Μακρής & Δ. Πνευματικός, Μτφρ. Μ. Κουλεντιανού. Αθήνα: Gutenberg - Γιώργος & Κώστας Δαρδανός.
- Slavin, R. (2007). *Εκπαιδευτική Ψυχολογία: Θεωρία και πράξη*. Επιμ. Κ. Κόκκινος, Μτφρ. Ε. Εκκεκάκη. Αθήνα: Μεταίχμιο.
- Tomlinson, C.A. (2004). *Διαφοροποίηση της εργασίας στην αίθουσα διδασκαλίας: Ανταπόκριση στις ανάγκες όλων των μαθητών*. Μτφρ. Χ. Θεοφιλίδης & Δ. Μαρτίδου-Φορσιέ. Αθήνα: Γρηγόρης.
- Τριλιανός, Θ. (2003). *Μεθοδολογία της σύγχρονης διδασκαλίας II: Καινοτόμες επιστημονικές προσεγγίσεις στη διδακτική πράξη*. Αθήνα: Ατραπός.
- Wragg, E.C. (2004). *Διαχείριση της σχολικής τάξης στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση*. Μτφρ. Ν. Αβούρη. Αθήνα: Σαββάλας.
- Φρυδάκη, Ε. (2009). *Η διδασκαλία στην τομή της νεωτερικής και της μετανεωτερικής σκέψης*. Αθήνα: Κριτική.
- Χατζηγεωργίου, Ι. (2004). *Γνώθι το Curriculum: Γενικά και ειδικά θέματα Αναλυτικών Προγραμμάτων και Διδακτικής*. Αθήνα: Ατραπός.

Σημείωση: Στην Πρακτική Άσκηση (I και II) αξιοποιούνται και συγγράμματα που παρέχονται στους φοιτητές στο πλαίσιο μαθημάτων παιδαγωγικής, διδακτικής και ψυχολογικής κατάρτισης.

Συναφή επιστημονικά Περιοδικά

- Παιδαγωγική Επιθεώρηση
- Επιστήμες της Αγωγής
- Επιθεώρηση Εκπαιδευτικών Θεμάτων
- Μέντορας
- Κίνητρο
- Menon: Journal of Educational Research (ηλεκτρ.)
- Έρευνα στην Εκπαίδευση (ηλεκτρ.)
- Παιδαγωγική – θεωρία και πράξη (ηλεκτρ.)
- ...